

bringen vil have paa Kvantiteten, før han beslutter sig til at gjøre en saadan. Disse Forsøg ville vist frembyde særlige Vanskeligheder, da vi ikke her saaledes som ved Is- og Vandmeieri-forsøgene kunne beherske Varmegraden, og sandsynlig er det, at det netop er denne, som spiller den væsentligste Rolle ved det mere eller mindre heldige Smørudbytte i Bøttemeierier. Et Spørgsmaal til Undersøgelse bliver det dernæst, om de ved Bøtteforsøgene vundne Resultater kunne overføres paa de Ler- og Blikfade, som stilles paa Hylde eller paa Gulvet i Mælkstuer hos mindre Landmænd.

Men foruden ovenstaaende regelmæssige Forsøg viser Bilaget, at flere spredte Undersøgelser alt have trængt sig saaledes frem, at de nødvendig maa ind paa den regelmæssige Forsøgsplan, nemlig:

- Label 10. Mælk, der er „tung“ for Flødeaffætning ved Is- og Vandaffjøling, men derimod ikke for Flødeaffætning i Bøtter;
- 11. Forholdet mellem Smørudbyttet ved „sød“ og „sur“ Kærning;
- 12. „delt“ Stumning; og
- 13. Mælkens Genstand og Omkjøren (Transportens Indflydelse for Fællesmeierierne).

Disse Forsøg maa kun betragtes som spredte og tilfældige Undersøgelser; men de kaste dog et Indblik i, at der — navnlig for nogle af dem — kan blive et meget omfangsrigt Arbejde at udføre, uden at det kan forudses eller endog blot tilnærmelsesvis antydes, hvor længe saadanne Undersøgelser ville vare, ligesom det er ei blot muligt, men meget rimeligt, at de føre ind paa Omraader (Fodringsforsøg — vidtgaende kemiske Undersøgelser osv. osv.), der ligge langt udenfor den praktiske Fysiks Grændser og derved ogsaa udenfor mine Grænser til at føre Forsøgene ind i det rette Spor.

Med ovenstaaende Betragtninger som Udgangspunkt haaber jeg, det vil være indlysende, at det er min Formening, at der dels alt er og dels efterhaanden vil opstaa saa mange Spørgsmaal af stor økonomisk Betydning, at der, naar der først bliver rigtig begyndt paa Forsøgene, neppe vil blive Tale om, at de i nogen nær Fremtid ville kunne afluttes, men maaske nok afløses af andre Forsøgsmaader (f. Ex. en Forsøgsstation). Spørges der derimod om, hvor varigt det Arbejde vil vare, som jeg tror at kunne lede — forsaavidt de praktiske og videnskabelige Støtter, der hidtil have staaet mig bi, ikke svigte —, da har jeg ganske vist med de Forsøgsrækker til Udgangspunkt, som ovenfor ere antydede — Isforsøgene medregnede —, derved dannet mig et Skøn. Jeg haaber i Løbet af 2 a 3 Aar at kunne gennemarbejde Hovedpunkterne og i Løbet af 4 a 5 Aar alle de angivne Forsøgsrækker, Alt under Forudsætning af, at Mælken paa de forskjellige Gaarde ikke vise helt forskellige fysiske Egenskaber. De abnorme Forhold — f. Ex. „tung“ Mælk — maa imidlertid holdes udenfor denne Tidsregning, skjøndt et af Hovedformaalene for Forsøgene vil være at paavise, hvor denne Mælk optræder, og hvorledes den bør behandles. Men selv om mine praktiske Arbejder i det Væsentlige kunne afluttes i denne Tid, saa vil der rimeligvis blive en Efterstet af mindre omfangsrige Undersøgelser indenfor Fysikens Omraade at udføre. Jeg har allerede maattet lægge et Par saadanne — nærmest rent videnskabelige — Arbejder til Side, til jeg saar bedre Tid og Ro.

Det er selvfølgelig mit bestemte Haab, at der ved Forsøgene kan findes Talværdier, der i en ganske væsentlig Grad ville være veiledende for Landmænd, der ere i Tvivl om, hvorvidt de skulle forlade deres gamle Meierisystem, og hvorledes de i saa Fald skulle indrette sig. Hvis det nu skulde lykkes med en Bevilling af 16,000 Kroner i 4 a 5 Aar at naae saa vidt, ja, saa forekommer det mig, at hvad der vindes, er af en saa almindelig økonomisk Betydning, at Summen, som bliver anvendt paa Forsøgene, næsten maa kaldes forsvindende. Det er navnlig Samarbejdet med Statsraad Leeborps, som har bestyret mig i denne Opfattelse. Han nævner en meget betydelig Sum, som han kunde have sparet, hvis Forsøgene havde været udførte, før han i 1873 besluttede sig til at forandre sit gamle Meierisystem. Han har tilmed nu i to Aar bragt store Offre for Forsøgene, fulgt dem med udelst Interesse og givet Stødet til nye; endelig har han tilbudt, ei blot at være den samme Støtte for Forsøgene som hidtil, men ogsaa at arbejde for, at andre Landmænd stille sig ligesaa velvillig over for dem. Det maa